

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1927 kl. 8 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 238 med förslag till lag om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken m. m.

Närvarande vid beslutens fattande: herrar von Sneidern, Bärge,* Sederholm, Rune,* Wigforss, J. Jeansson, Nothin, K. Oscar Ericson, Borell, Frändén, Norling, Åkerberg, Eriksson i Grängesberg, Magnusson i Tumhult, Larsson i Västerås, Lindqvist i Halmstad, Brännström, Olsson i Ramsta, Sköld, Johansson i Kälkebo, Andersson i Prästbol, Petersson i Lerbäcksbym, Pettersson i Hällbacken och Olsson i Hov.

*Ej närvarande vid utlåtandets slutjustering.

**Kungl. Maj:ts
proposition.**

I en den 22 mars 1927 till riksdagen avlåten, till dess första särskilda utskott överlämnad proposition nr 238 har Kungl. Maj:t, under återopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollen över justitiedepartementens ärenden för den 24 februari och den 22 mars 1927 ävensom utdrag av lagrådets protokoll för den 21 mars 1927, föreslagit riksdagen att antaga härvid såsom bilagor (bil. 1—4) fogade förslag till

- 1) lag om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken;
- 2) lag om ändrad lydelse av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 (nr 36 sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom;
- 3) lag om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57 sid. 2) om arrende av viss jord å landet inom Norrland och Dalarne; samt
- 4) lag angående vad med uppskattning till allmän bevilning av fast egendom i vissa fall skall förstås.

**Utskottets
utlåtande.**

De i propositionen nr 238 framlagda författningsförslagen sammanhänga med de av Kungl. Maj:t i propositioner nr 102 m. fl. framlagda förslag till kommunalskattereform.

I ett förut denna dag avgivet utlåtande nr 1 har utskottet i huvudsak tillstyrkt den föreslagna skattereformen.

Med hänvisning härtill får utskottet, som icke har något att erinra emot de i proposition nr 238 framlagda författningsförslagen, hemställa,

att riksdagen måtte antaga de i nämnda proposition framlagda förslagen, nämligen

1) förslag till lag om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken;

2) förslag till lag om ändrad lydelse av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 (nr 36 sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom;

3) förslag till lag om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57 sid. 2) om arrende av viss jord å landet inom Norrland och Dalarne, samt

4) förslag till lag angående vad med uppskattning till allmän bevilning av fast egendom i vissa fall skall förstås.

Stockholm den 21 maj 1927.

På första särskilda utskottets vägnar:

AXEL VON SNEIDERN.

Bilaga 1.*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:***Förslag**

till

Lag**om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken.**

Härigenom förordnas, att 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken, vilka lagrum senast ändrats 6 § genom lag den 4 juni 1926 (nr 195) och 12 § genom lag den 17 juni 1916 (nr 236), skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Den, som äger rätt till tionde, ränta eller annan sådan avgäld av fast egendom, njute ock företräde till betalning ur egendomen, i vems hand den vara må, där ej avgälden stått inne längre än ett år efter förfallodagen. Företräde till betalning som nyss sagts äge jämväl kommun eller annan menighet för fastighetsskatt, vilken skall utgå för fast egendom och utgöras av den, som innehaft egendomen med äganderätt eller ock med fideikommissrätt eller eljest på grund av testamente. Samma förmånsrätt tillkomme ock jordägare, som åt annan upplåtit sin fasta egendom, i de denne tillhöriga lösören och byggnader, som å egendomen finnas, samt, där tomträtt eller vattenfallsrätt eller besittningsrätt för obegränsad tid (åborätt) enligt lagen om upplåtelse under åborätt av viss jord upplåtits, i den upplåtna rättigheten med vad därtill hör, för arrende eller avgäld, som till jordägaren skall utgå, samt för jordägaren åliggande utskyld eller annan avgift, som bort av egendomens innehavare gäldas, dock ej för fordran, som förfallit till betalning tidigare än ett år före utmätning eller, vid konkurs, före konkursansökningens ingivande, så ock för husröta eller vanhävd, där sådan ersättning skall utgå. Har jordägare lämnat arrendator kreatur, redskap eller annat till egendomens bruk, njute jordägaren lika rätt för lega, som ej stått inne längre än nyss sagts, ävensom för ersättning, där sådan bör utgå, för vad sålunda blivit arrendatorn lämnat.

Därefter — — — lika rätt.

Enahanda förmånsrätt — — — förmedlat lånet.

Har delägare — — — dock ej rum.

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

12 §.

Därnäst have — — — löpande året.

Sist skola, i den mån ej bättre rätt äger rum jämlikt 6 §, med förmånsrätt ur gäldenärens egendom så i fast som löst gäldas med lika rätt sinsemellan: kommunal- och stadsutskylder, av kyrkostämman eller kyrkofullmäktige beslutade avgifter till kyrka och skola, skogsaccis samt härads- och landstingsmedel, samtliga dock endast för sista och löpande året; så ock vad enligt lag om allmän pensionsförsäkring kommun må hava utgivit på grund av gäldenärens underlåtenhet att erlægga pensionsavgift för sista och löpande året.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1929 men skall icke äga tillämpning i konkurs, vari beslut om egendomsavträde tidigare meddelats.

Bilaga 2.*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:***Förslag**

till

Lag

om ändrad lydelse av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 (nr 36, sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom.

Härigenom förordnas, att 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom skall erhålla följande ändrade lydelse:

Jordägaren ansvarar för all skatt och annan allmän tunga, som för fastigheten utgår och ej enligt lag åligger arrendatorn; dock svare arrendatorn för vägunderhåll in natura samt vägskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1928.

Bilaga 3.

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

Förslag

till

Lag

**om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2)
om arrende av viss jord å landet inom Norrland och Dalarne.**

Härigenom förordnas, att 24 § i lagen den 25 juni 1909 om arrende av viss jord å landet inom Norrland och Dalarne skall erhålla följande ändrade lydelse:

Arrendatorn må ej förpliktas att ansvara för annan för fastigheten utgående skatt eller allmän tunga än dels för sådan, som enligt föreskrift i därom utfärdad lag eller författning åligger brukare, dels för fastighets-skatt, i den mån denna belöper på jordbruksvärde och icke utgår till lands-ting, dels ock för vägunderhåll in natura.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1928. Skall på grund av punkt 2 av övergångsbestämmelserna till kommunalskattelagen samt 46 § i lagen den 20 juni 1924 om landsting arrendator påföras landstings-skatt, för vilken enligt äldre bestämmelser jordägaren skolat ansvara, skall jordägaren fortfarande vara ansvarig för densamma.

*Bilaga 4.**Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:***Förslag**

till

Lag

angående vad med uppskattning till allmän bevilning av fast egendom i vissa fall skall förstås.

Härigenom förordnas som följer:

Vad i lag eller författning sägs om uppskattning till allmän bevilning av fast egendom eller om värde, som därvid åsatts sådan egendom, skall, såvitt fråga är om tid efter det kommunalskattelagen trätt i kraft, förstås om taxering av fastighet enligt nämnda lag eller därvid åsatt värde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1928.

Reservation

av herrar *Bärg, Wigforss, Nothin, Akerberg, Norling, Eriksson* i Grängesberg, *Larsson* i Västerås, *Lindqvist* i Halmstad, *Sköld, Andersson* i Prästbol och *Pettersson* i Hällbacken, vilka, under hänvisning till sitt vid utskottets utlåtande nr 1 avgivna yttrande, hemställa om avslag å Kungl. Maj:ts i förevarande betänkande tillstyrkta propositioner.
